

فرهنگ مردم نهاوند با تأکید بر روستاهای (بندامان، لیلان، مهین آباد، دورانه)

تألیف:

الهه کولیوند

انتشارات آثار فکر

تهران - ۱۳۹۷

سرشناسه	: کولیوند، الهه، -، ۶۲/۶/۱، -، مولف، -، -
عنوان و نام پدیدآور	: فرهنگ مردم نهاوند یا تاکید بر روستاهای (بندامان، لیلان، مهین‌آباد، دورانه) // تالیف الهه کولیوند.
مشخصات نشر	: تهران: آثار فکر، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۱۳۶ص؛ ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۸۸۳۳-۳۸-۳
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۳۱-۱۳۶.
موضوع	: فرهنگ عامه -- ایران -- نهاوند
موضوع	: Folklore -- Iran -- Nahavand
موضوع	: نهاوند -- آداب و رسوم و زندگی اجتماعی
موضوع	: Nahavand (Iran) -- Social life and customs
موضوع	: نهاوند -- آثار تاریخی
موضوع	: Nahavand (Iran) -- Antiquities
رده بندی کنگره	: DSR ۲۱۲۳ ۱۳۹۷ ۱۳۶۹ /ک۳ه/
رده بندی دیویی	: ۴۳۳۶/۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۲۱۵۸۲۲

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

تهران : میدان انقلاب - خیابان ۱۲ فروردین - خیابان شهید وحید نظری
پلاک ۹۹ - طبقه دوم

تلفن: ۶-۶۶۹۶۷۳۵۵

فرهنگ مردم نهاوند با تأکید بر روستاهای (بندامان، لیلان، مهین آباد، دورانه)

تألیف: الهه کولیوند

ناشر: انتشارات آثار فکر

چاپ: اول ۱۳۹۷

تیراژ: ۵۰۰ جلد

شابک: ۳-۳۸-۸۸۳۳-۶۰۰-۹۷۸

قیمت ۱۳۵۰۰ تومان

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است

تقدیم به خانواده کے بزرگم
پدر و مادر مہربان
ہمسر عزیز و دختر نازنینم " حلما "

فهرست مطالب

مقدمه.....	۱۰
قدردانی و سپاسگزاری.....	۱۲
بخش اول: کلیات تحقیق.....	
۱-۱ تعریف مفاهیم.....	Error! Bookmark not defined.
۱-۲ روش تحقیق.....	Error! Bookmark not defined.
۱-۳ ویژگی‌های جامعه‌ی مورد مطالعه.....	Error! Bookmark not defined.
غارها.....	Error! Bookmark not defined.
اماکن تاریخی و د یدنی همدان.....	Error! Bookmark not defined.
موقعیت شهر نهاوند.....	Error! Bookmark not defined.
وجه تسمیه نهاوند.....	Error! Bookmark not defined.
پوشش جانوری.....	Error! Bookmark not defined.
پوشش گیاهی.....	Error! Bookmark not defined.
آثار تاریخی و گردشگری نهاوند.....	Error! Bookmark not defined.
امام زاده‌ها.....	Error! Bookmark not defined.
بازارهای قدیمی نهاوند.....	Error! Bookmark not defined.
سرآب‌های نهاوند.....	Error! Bookmark not defined.
تپه‌ی گیان نهاوند.....	Error! Bookmark not defined.
سوغات نهاوند.....	Error! Bookmark not defined.
اماکن بهداشتی.....	Error! Bookmark not defined.
جغرافیای انسانی شهرستان نهاوند.....	Error! Bookmark not defined.
اقوام لر.....	Error! Bookmark not defined.
تعریف روستا و ویژگی‌های روستاهای مورد مطالعه.....	Error! Bookmark not defined.
تعریف روستا.....	Error! Bookmark not defined.
جامعه روستایی.....	Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.	..... معماری
Error! Bookmark not defined.	..... ریخت شناسی خانه‌های روستایی
Error! Bookmark not defined.	..... امکانات روستایی
Error! Bookmark not defined.	..... شیوه‌های همپاری در ساخت خانه‌های روستایی
Error! Bookmark not defined.	..... بخش دوم: ساختار فرهنگی
Error! Bookmark not defined.	..... ۲-۱ جشن‌های ملی و میهنی
Error! Bookmark not defined.	..... ۲-۲ نمایش‌های منطقه ای
Error! Bookmark not defined.	..... ۲-۳ مراسم و مناسبت‌های مذهبی
Error! Bookmark not defined.	..... ۲-۴ اعتقادات و باورها
Error! Bookmark not defined.	..... ۲-۵ ادبیات شفاهی
Error! Bookmark not defined.	..... ۲-۶ موسیقی و رقص
Error! Bookmark not defined.	..... آلات موسیقی
Error! Bookmark not defined.	..... رقص‌های محلی
Error! Bookmark not defined.	..... ۲-۷ بازی و تفریحات محلی
Error! Bookmark not defined.	..... ۲-۷ پوشاک
Error! Bookmark not defined.	..... پوشاک زنان
Error! Bookmark not defined.	..... پوشاک مردان
Error! Bookmark not defined.	..... غذاهای محلی
Error! Bookmark not defined.	..... غذاهای نذری
Error! Bookmark not defined.	..... بخش سوم: ساختار خانواده، خوشاوندی و مراسم گذار
Error! Bookmark not defined.	..... ۳-۱ خانواده
Error! Bookmark not defined.	..... ۳-۲ ازدواج
Error! Bookmark not defined.	..... مراسم ازدواج در روستاهای نهبوند
Error! Bookmark not defined.	..... ۳-۳ مرگ، سوگواری و تدفین
Error! Bookmark not defined.	..... اسامی مصاحبه شوندگان
Error! Bookmark not defined.	..... فهرست منابع

پیشینه کهن و درخشان ایران زمین، زندگی اقوام و طوایف مختلف در کنار هم و تنوع آب و هوایی باعث شده که این دیار دارای گنجینه‌ی بسیار غنی و سرشار از آداب و رسوم، لهجه‌ها، جشن‌ها، قصه‌ها، افسانه‌ها، اعتقادات، ضرب‌المثل‌ها، بازی‌ها، و... باشد. به همین دلیل، دامنه‌ی فرهنگ عامه در ایران، بسیار وسیع و متنوع است.

در اعتقادات مردم متمدن امروزی یک سلسله مناسک و باورهایی یافت می‌شود که ریشه در ژرفای قرون و اعصار دارد و صدها هزار سال است که بشر آنها را در اندیشه‌ی خود یدک می‌کشد. بنابراین برای شناخت این اعتقادات نیاز است تا گذشته‌ی او مورد مطالعه قرار گیرد.

به طور کلی بسیاری از این آداب و رسوم، مراسم و مناسک مختلف که همگی ریشه در گذشته‌ی انسان دارد در حال فراموشی است و اگر امروزه نسبت به جمع‌آوری و تدوین آنها اقدامی نشود، دیری نمی‌پاید که بسیاری از این گنجینه‌های ملی را از دست خواهیم داد و اگر فلکلور یک ملت از دست رود، قسمت اصلی هویت آن ملت هم از بین خواهد رفت.

غناي میراث فرهنگی، موهبت‌های طبیعی و جغرافیایی در سرزمین کهن سال ایران، دست کم بر ساکنان این مرز و بوم پوشیده نیست. ایرانیان از دیرینگی تمدن ایران زمین و تحول آن در طول تاریخ آگاهند و هر انسانی که در هر گوشه از این آب و خاک زندگی می‌کند با جلوه‌های زیبای طبیعی و میراث فرهنگی پیرامون خود آشناست. بنابراین ثبت و

ضبط پاره‌ای از ویژگی‌های اقوام مختلف، تجزیه و تحلیل و درک تحولات فرهنگی جوامع و مقایسه ویژگی‌های فرهنگی آنها بر عهده‌ی علم مردم‌شناسی و پژوهشگران این رشته‌ی علمی می‌باشد. در این سرزمین پهناور شهرستان نهاوند با ویژگی‌های فرهنگی که از پیشینیان به ارث برده است خودنمایی می‌کند که توجه پژوهشگران را به خود جلب کرده است.

با توجه به اینکه بسیاری از آداب و رسوم که در روستاهای اطراف شهرستان نهاوند وجود دارد شبیه به یکدیگر می‌باشد و اندکی تفاوت جزئی میان آنها به چشم می‌خورد، پژوهشگر چهار روستا به نام‌های بندامان، لیلان، مهین آباد و دورانه را به عنوان نمونه انتخاب کرده است.

این کتاب دارای سه بخش می‌باشد:

بخش اول: شامل کلیات تحقیق، مقدمه و تعریف مفاهیم مردم‌شناسی، فولکلور، روش تحقیق و اطلاعات کلی در مورد استان همدان و ارائه پاره‌ای اطلاعات در مورد روستا.

بخش دوم: به موضوعاتی همچون جشن‌های ملی و میهنی و منطقه‌ای، مراسم مذهبی، اعتقادات و باورها، ادبیات شفاهی، موسیقی و رقص، بازی‌ها، تفریحات و در نهایت پوشاک و خوراک اشاره می‌شود.

بخش سوم: به ساختار خانواده و خویشاوندی و مراسم گذار (مراسم ازدواج، مرگ، سوگواری) می‌پردازد.

این کتاب به عنوان اولین تجربه نگارنده قطعاً دارای کاستی‌های زیادی است که از خوانندگان گرامی پوزش می‌طلبم.

قدردانی و سپاسگزاری

در اینجا بر خود لازم می‌دانم از تمام عزیزانی که مرا در نگارش و تألیف این کتاب یاری و مساعدت نمودند تقدیر و تشکر به عمل آورم.

الهه کولیوند

بهار ۱۳۹۷